

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 266/2026-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Dianiškom LL.M., Stoličková 4, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 38P/97/2025-416 z 26. septembra 2025 v spojení s opravným uznesením č. k. 38P/97/2025-483 z 27. októbra 2025 a proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline sp. zn. 15CoP/113/2025 z 2. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami okresného a krajského súdu označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté rozhodnutia, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľ je spoločne s [REDACTED] (ďalej len „matka“) rodičom maloletej [REDACTED], narodenej [REDACTED]. Manželstvo nikdy neuzavreli a v spoločnej domácnosti žili v období cca 6 mesiacov pred otehotnením matky približne do dosiahnutia veku 1,5 roka maloletej. Po rozchode sa najskôr dohodli na striedavej starostlivosti.

3. Dňa 16. júna 2025 podal sťažovateľ návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal, aby súd dočasne zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti, upravil styk maloletej s matkou na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica za prítomnosti psychológa, matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej

výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa a uložil mu povinnosť podať návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Poukázal pritom na úraz, ktorý sa stal maloletej, kým bola v starostlivosti matky, nevôľu maloletej ísť k matke (čo sa malo prejavovať záchvatmi plaču). Uviedol, že maloletá sa pred ním opakovane vyjadruje, že matka ju búcha a kričí na ňu. Počas jednej cesty k matke bol dokonca nútený zavolať rýchlu zdravotnú pomoc pre záchvat plaču u maloletej.

4. Okresný súd uznesením č. k. 32P/94/2025-50 zo 16. júna 2025 návrh sťažovateľa zamietol, keď dospel k záveru, že zo strany otca nebola v zákonom požadovanej miere a intenzite osvedčená jedna zo základných podmienok – osvedčenie takých skutočností, ktoré odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Poukázal na časový odstup od jednotlivých udalostí, ktorý priamo popiera potrebu bezodkladnej úpravy pomerov. Pokiaľ išlo o doručené nahrávky, súd uviedol, že nebol známy kontext, v ktorom boli vyhodnotené. Podľa súdu bolo potrebné objektívne posúdenie vnímania a prežívania maloletej, čo však presahuje rámec konania o neodkladnom opatrení.

5. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa uznesením č. k. 12CoP/151/2025-469 z 31. júla 2025 zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého sa a) maloletá ■■■ dočasne zveruje do osobnej starostlivosti sťažovateľa, b) matka je povinná prispievať na maloletú výživným mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa, c) matka je oprávnená stretávať sa s maloletou ■■■ v nepárnom kalendárnom týždni od stredu 15.00 h do štvrtka 18.00 h a v párnom kalendárnom týždni od piatku 15.00 h do nedele 18.00 h, d) matka prevezme maloletú v mieste trvalého bydliska sťažovateľa a po ukončení styku ho odovzdá sťažovateľovi v mieste jeho trvalého bydliska, e) sťažovateľ je povinný maloletú na stretnutie s matkou riadne a včas pripraviť a matke ju odovzdať v stanovenom čase a mieste, f) rodičia sú povinní v prípade, že sa stretnutie zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť druhému rodičovi túto skutočnosť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po tom, keď vznikne dôvod, pre ktorý sa stretnutie nebude môcť uskutočniť. Neodkladné opatrenie podľa tohto rozhodnutia malo trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 38P/97/2025 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Na rozdiel od okresného súdu dospel odvolací súd k záveru, že vo veci je daná naliehavosť a potreba bezodkladnej úpravy pomerov maloletej. Konštatoval, že vzťahy medzi rodičmi sú narušené a každý z nich má inú predstavu o zabezpečovaní osobnej starostlivosti o dieťa. Za rozhodujúce považoval to, že maloletá mala odmietavo reagovať na matku pre jej prejavy, ktoré spontánne vyjadrila pred lekárom počas vyšetrenia 29. mája 2025 („.... *nechcem ísť k mame, mama je zlá, kričí, ťahá a búcha ma...*“). Sledujúc najlepší záujem maloletej, ktorý podľa súdu spočíval v ochrane jej života a zdravia a jej priaznivý fyzický a psychický vývin, považoval za nevyhnutné zverenie maloletej do osobnej starostlivosti sťažovateľa.

6. Krajský súd zároveň rozhodoval aj o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorá navrhovala dočasne zveriť maloletú do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Poukazovala na to, že sťažovateľ jej bráni v styku s dcérou, s maloletou manipuluje tak, ako vyhovuje jemu. Dieťa má podľa nej blízky vzťah k obojmu rodičom a obaja rodičia prejavujú riadny záujem o jej výchovu. Tento návrh matky krajský súd zamietol.

7. Ďalší návrh na nariadenie neodkladného opatrenia medzitým podal aj sťažovateľ (opäť s tým, aby bola maloletá zverená do jeho starostlivosti). Konanie o ňom odvolací súd v tomto uznesení zastavil.

8. Návrhom doručeným okresnému súdu 19. septembra 2025 sa matka domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloletú do jej osobnej starostlivosti, sťažovateľovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej, zakázal sťažovateľovi priblížiť sa k maloletej na vzdialenosť menšiu ako desať metrov, s výnimkou nevyhnutnej súbežnej účasti sťažovateľa a maloletej na nevyhnutných procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci v nevyhnutnom rozsahu a zakázal sťažovateľovi kontaktovať maloletú písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou a inými prostriedkami. Poukázala na to, že spolu s maloletou museli vyhľadať inštitucionálnu pomoc pre týrané osoby a schovať sa pred sťažovateľom. Od 11. septembra 2025 je im poskytovaná ochrana, pomoc a podpora podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obetiach trestných činov“) intervenčným centrom. Maloletá je podľa tohto zákona považovaná za obzvlášť zraniteľnú obeť.

9. Okresný súd napadnutým uznesením a) zrušil skoršie neodkladné opatrenie v celom rozsahu, b) maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky, c) uložil sťažovateľovi povinnosť dočasne prispievať na maloletú výživným mesačne vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, d) dočasne zakázal sťažovateľovi priblížiť sa k maloletej na vzdialenosť menšiu ako desať metrov, s výnimkou nevyhnutnej súbežnej účasti maloletej a sťažovateľa na procesných úkonoch pred orgánmi verejnej moci, e) dočasne zakázal sťažovateľovi kontaktovať maloletú písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou a inými prostriedkami a f) určil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 38P/98/2025 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Vzhľadom na nesprávne uvedenú spisovú značku bol napadnutým opravným uznesením opravený výrok VI uznesenia, kde bola uvedená správna spisová značka konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (sp. zn. 38P/97/2025).

10. Okresný súd poukázal na zásadnú zmenu skutkových okolností, najmä na to, že maloletej je poskytovaná ochrana intervenčným centrom. Zo správy zariadenia vyplýva, že medzi matkou a maloletou je silná vzťahová väzba, maloletá potrebuje blízkosť matky („... *mami, chcem zostať s tebou...*“), v súvislosti s otcom sa vyjadruje takmer vždy len negatívne a vynecháva ho v kresbách rodiny. Proti sťažovateľovi je vedené trestné konanie. Skôr nariadené neodkladné opatrenie napadnutým uznesením zrušil s ohľadom na to, že maloletá a) splnila podmienky pre umiestnenie do intervenčného centra, b) potrebuje odbornú pomoc, c) je posudzovaná ako obeť a d) prebieha trestné konanie proti sťažovateľovi. Vzhľadom na to bolo zároveň nevyhnutné upraviť dočasné výchovné prostredie maloletej. Správou z intervenčného centra považoval súd za preukázané, že medzi matkou a maloletou je silná citová väzba, matka má rodičovské zručnosti a dokáže reagovať na potreby maloletej, preto návrhu matky na dočasné zverenie maloletej do jej starostlivosti vyhovel. Zohľadnil pritom potrebu zotrvania maloletej v intervenčnom centre, kde je maloletej poskytovaná odborná pomoc a kde sa nachádza aj jej matka. Napokon považoval súd za osvedčené, že podaným trestným oznámením na sťažovateľa pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby je maloletej aktuálne poskytovaná odborná pomoc a ochrana v akreditovanom zariadení, ktoré v predloženej správe konštatovalo potrebu podpory a zotrvania maloletej a matky mimo dosahu sťažovateľa. Primárny účel nariadených opatrení je zabránenie

akejkoľvek formy násilia, ako je zastrašovanie alebo iná forma nepriameho nátlaku. Súd akceptoval čestné vyhlásenia matky z dôvodu ich koherentnosti a konzistentnosti a tiež z dôvodu, že boli poskytnuté osobami, ktoré boli v kontakte s otcom v rôznych životných situáciách v rôznych prostrediach.

11. Krajský súd napadnutým uznesením prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Konštatoval, že okresný súd reagoval na zmenu pomerov, ktorá spočívala v tom, že maloletej je poskytovaná ochrana, pomoc a podpora podľa zákona o obetiach trestných činov, maloletej je poskytovaná odborná pomoc. Intervenčné centrum odporučilo zabezpečenie pobytu a starostlivosti o dieťa v zariadení, pretože je to potrebné pre stabilitu a psychickú pohodu dieťaťa. Zároveň maloletá potrebuje blízkosť matky. Ďalšou skutočnosťou zmeny pomerov je podľa odvolacieho súdu začaté trestné stíhanie proti sťažovateľovi, čo odôvodňovalo zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bola maloletá zverená do starostlivosti sťažovateľa. Súd nevyhodnocuje pohnútky a motívy matky, ale to, či bola daná osvedčenosť podmienok pre nariadenie nového neodkladného opatrenia a zmena pomerov k tomu, aby predchádzajúce neodkladné opatrenie bolo zrušené. Z uvedeného dôvodu bola preukázaná aj naliehavosť pre nariadenie neodkladného opatrenia v potrebe bezodkladne upraviť pomery účastníkov. S poukazom na správu intervenčného centra považoval odvolací súd aj druhý výrok uznesenia okresného súdu za vecne správny. Nariadené neodkladné opatrenie je aj podľa odvolacieho súdu v súlade so záujmom maloletej z dôvodu psychologickéj intervencie, ktorá je poskytovaná maloletej v zariadení. Rovnako s poukazom na správu zariadenia vyhodnotil odvolací súd ako správny výrok o zákaze styku a kontaktovania maloletej sťažovateľom, keď intervenčné zariadenie konštatovalo, že zotrvanie mimo dosahu sťažovateľa sa javí ako nevyhnutné pre stabilitu a psychickú pohodu potrebnú pre naplnenie základných duševných potrieb maloletej.

II.

Argumentácia sťažovateľa

12. Sťažovateľ namieta, že ešte pred vydaním napádaného rozhodnutia okresného súdu svojimi písomnými podaniami predostrel súdu tvrdenia a predložil celý rad dôkazov (audio-video záznamy, fotografie, svedecké vyhlásenia), ktorými spochybnil tvrdenia matky a preukázal, že situácia bola matkou zinscenovaná. Tvrdí, že maloletá nemá z neho strach, ale naopak, má k nemu silnú väzbu, pričom zároveň namieta, že matka zneužila právnu fikciu postavenia obete podľa zákona o obetiach trestných činov, keď do intervenčného centra odišla až po zmene právneho zástupcu a po tom, keď predtým v pôvodnom konaní sťažovateľa ako otca z ničoho neobviňovala a navrhovala striedavú starostlivosť. Súd sa týmito rozhodujúcimi argumentmi a dôkazmi sťažovateľa nijako nezaoberali, resp. sa s nimi nevysporiadali.

13. Rozhodnutie krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnené, keď súd neuviedol, ktoré okolnosti považoval za dôležité a z akých úvah vychádzal pri hodnotení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa.

14. Argumentuje tým, že zákonná fikcia podľa § 3 ods. 1 zákona o obetiach trestných činov sa nemala aplikovať, pretože v tomto prípade ide o zjavné zneužitie postavenia obete, a to s ohľadom na všetky skutočnosti vyplývajúce zo súdneho spisu, zmenu taktiky matky po zmene právneho zástupcu, ako aj chronológiu jej jednotlivých krokov.

15. Súd podľa sťažovateľa len fakticky prijali jednostrannú argumentáciu matky založenú na jej tvrdeniach a ňou predložených čestných vyhláseniach. Nevysporiadali sa s tým, prečo maloletá

v minulosti matku odmietala, ani s tým, že mu dosiaľ nebolo vznesené obvinenie a aj proti matke je vedené trestné stíhanie. Rozhodnutie založili na hypotetickej možnosti ohrozenia duševného zdravia maloletej, ktoré dosiaľ nebolo preukázané. Sťažovateľ súdom tiež vytýka, že neskúmali, či by menej invazívne opatrenie mohlo naplniť požiadavku ochrany a najlepšieho záujmu maloletej bez prerušenia väzby medzi maloletou a sťažovateľom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú či zrušujú neodkladné opatrenia, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania (spravidla) nezasahuje konečným spôsobom. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach môže zasiahnuť iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (porov. II. ÚS 162/2024).

17. Napriek tomu platí, že aj v konaní o návrhu na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na vydanie či zrušenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým (rovnako ako iné rozhodnutia) zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (IV. ÚS 332/2018, II. ÚS 427/2020, I. ÚS 9/2022).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením okresného súdu č. k. 38P/97/2025-416 z 26. septembra 2025 v spojení s opravným uznesením č. k. 38P/97/2025-483 z 27. októbra 2025:

18. Pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza ústavný súd zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Zmysel a účel princípu subsidiarity vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013), podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný

rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

19. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – odvolaním, ktoré aj využil. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa bol teda v tomto prípade krajský súd v konaní o podanom odvolaní sťažovateľa. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa uznesením krajského súdu:

20. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta predovšetkým to, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s jeho argumentáciou a ním predkladanými dôkazmi, a to predovšetkým pokiaľ ide o trestné stíhanie vedené proti matke, okolnosti pobytu matky a maloletej dcéry do intervenčného centra, ako aj predložené čestné vyhlásenia. Ústavný súd sa s námietkami sťažovateľa nestotožnil. Uvedomujúc si závažný zásah do života sťažovateľa, najmä do jeho vzťahu s maloletou dcérou, však veľmi dôkladne pristúpil k posúdeniu argumentácie krajského súdu (v spojení s argumentáciou okresného súdu).

21. V prvom rade krajský súd správne konštatoval, že (aj s ohľadom na striedavú starostlivosť a predchádzajúce neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca) bolo nevyhnutné dôsledne sa vysporiadať s tým, či nastali okolnosti, ktoré odôvodňujú zrušenie predchádzajúceho neodkladného opatrenia. Za takú okolnosť považoval krajský súd v prvom rade skutočnosť, že maloletá sa v súčasnosti spoločne s matkou nachádza v intervenčnom centre, kde jej je poskytovaná pomoc, podpora a ochrana podľa zákona o obetiach trestných činov. V tomto zmysle poukazuje ústavný súd na § 3 ods. 1 tohto zákona, podľa ktorého: „*Každá osoba, ktorá tvrdí, že je obeťou, sa považuje za obeť, kým sa nepreukáže opak, alebo ak nejde o zjavné zneužitie postavenia obete podľa tohto zákona, a to bez ohľadu na to, či bol páchatel trestného činu zistený, trestne stíhaný alebo odsúdený.*“

22. Krajský súd správne vyhodnotil, že maloletá je v súčasnosti v postavení obete, a to bez ohľadu na to, že sťažovateľovi dosiaľ nebolo vznesené obvinenie („... *bez ohľadu na to, či bol páchatel trestného činu zistený, trestne stíhaný alebo odsúdený...*“), pretože je podstatné, že sa dosiaľ nepreukázal opak. Sťažovateľom predkladaná argumentácia o možných pohnútkach matky a načasovaní ich pobytu v intervenčnom centre je podľa názoru ústavného súdu len špekuláciou, ktorá nebola ničím preukázaná, práve naopak. Ústavný súd poukazuje v tomto smere na správu intervenčného centra (bod 4 napadnutého uznesenia okresného súdu, pozn.), podľa ktorej počas prvých dní po príchode do zariadenia boli badateľné u matky aj maloletej dcéry známky strachu, preto spávali v prvých dňoch na vrchnej časti poschodovej posteli. V prvých dňoch boli taktiež prítomné aj poruchy spánku. U matky pozorovali známky zvýšenej úzkosti, strachu o dcéru a seba, čo sa prejavovalo aj v jej konaní, a to najmä zamykaním dverí, zatemňovaním okien a závesov. Možno tiež poukázať na čestné vyhlásenia predložené v rámci konania matkou maloletej, ktoré súdy pripustili ako dôkaz – predovšetkým ide o čestné vyhlásenie pani [REDAKOVANÉ] (ktorá býva so sťažovateľom v jednom vchode), ktorá uviedla, že dlhodobo klamal o tom, že matka a maloletá nepatria k nemu, ale ich má v ochrane. Pán [REDAKOVANÉ] (bývalý príslušník Policajného zboru a kriminalista) uviedol, že sťažovateľ je manipulátor a klamár. [REDAKOVANÉ] (dlhoročný známy sťažovateľa) popísal správanie sťažovateľa ako agresívne, psychicky nestabilné a neprimerané.

Ďalšie vyhlásenia poskytli aj stará mama maloletej, matka spolužiaka maloletej (psychologička) a pani [REDAKOVANÉ]. Samotná okolnosť, že maloletá je v postavení obete, by odôvodňovala zrušenie pôvodného neodkladného opatrenia, avšak navyše v kontexte ďalších dôkazov (ako ich už ústavný súd popísal) sa závery krajského súdu javia ako vecne správne. Len samotná skutočnosť, že matka spoločne s maloletou odišla do zariadenia po zmene právneho zástupcu, naopak, neodôvodňuje záver, že ide o zjavné zneužitie postavenia obete.

23. Nemožno súhlasiť ani s námietkou sťažovateľa, ktorý poukazuje na to, že bolo nedostatočne odôvodnené neprihliadnutie na ním predkladané dôkazy. Tvrdí, že maloletá z neho nemá strach a ani ňou nemanipuluje (podľa neho dieťa nemá byť schopné odôvodniť, prečo nechce ísť k matke). Matka sa má takto údajne správať, pretože maloletá má od narodenia bližšie k nemu ako k matke.

24. Na tomto mieste možno poukázať opäť na správu z intervenčného zariadenia, podľa ktorej má maloletá s matkou silnú vzťahovú väzbu a maloletá potrebuje blízkosť matky, aby sa cítila v bezpečí. Často má svoju túžbu deklarovať aj slovné, keď hovorí: „.... *mami, chcem ostať s tebou*.“ Naopak, v súvislosti o sťažovateľovi sa má vyjadrovať takmer vždy len negatívne, keď uvádza, že „.... *tati bil maminku*“, „*tati je zlý*“, „*bola som na súde a veľmi som plakala, lebo ma zobrali maminke*“. Inak sa k nemu nevyjadruje, dokonca ho vynecháva v kresbách rodiny.

25. Sťažovateľ poukazoval na predchádzajúce rozhodnutia, no je zrejmé, že maloletá strach z matky nemá, naopak, bolo opakovane zdôraznené, že pre maloletú je v súčasnosti blízkosť matky pre jej duševný vývoj a stabilitu nevyhnutná. V rámci konania predložil čestné vyhlásenie učiteľky angličtiny (o tom, že maloletá z neho nemá strach) a svojej partnerky – možno súhlasiť so záverom súdov, že v tomto smere vyhlásenia predkladané matkou poskytujú širší obraz, keď boli predložené osobami, ktoré poznajú sťažovateľa z rôznych pozícií v rozličných prostrediach.

26. S ohľadom na postavenie obete nebolo možné ponechať maloletú v osobnej starostlivosti sťažovateľa, z dôvodu ktorého možno aprobovať zrušenie pôvodného neodkladného opatrenia. Za tohto stavu tak mal súd v zásade len dve možnosti – buď ponechať maloletú v starostlivosti matky (*de facto* teda zosúladiť faktický a právny stav), alebo nariadiť výchovné opatrenie, ktorým by maloletú dočasne odňal zo starostlivosti obidvoch rodičov a maloletej by nariadil pobyt v zariadení. S poukazom na intervenčným centrom zdôrazňovanú potrebu blízkosti matky nemožno súdom vytknúť, že neprihliadli na trestné konanie vedené vo vzťahu k matke, keďže s výnimkou tejto okolnosti nič iné (nateraz) nenasvedčovalo tomu, že by bolo trestné stíhanie dôvodné (na rozdiel od osoby sťažovateľa, kde, ako už ústavný súd uviedol, v jeho neprospech znela správa intervenčného zariadenia aj výpovede svedkov, resp. čestné vyhlásenia).

27. Napokon bolo potrebné vyhodnotiť ústavnú konformnosť napadnutého uznesenia vo vzťahu k zákazu styku sťažovateľa s maloletou dcérou.

28. Základným prvkom rodinného života je spolužitie rodiča a dieťaťa a ich vzájomné prežívanie obojstrannej prítomnosti, a to aj napriek rozkolom vo vzťahoch medzi rodičmi [rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Kutzner proti Nemecku z 26. 2. 2002, sťažnosť č. 46544/99, bod 58; rozhodnutie Elsholz proti Nemecku z 13. 7. 2000, sťažnosť č. 25735/94, bod 43]. Ak to nie je v rozpore s jeho záujmami, má dieťa právo udržiavať osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za jeho výchovu a zdravý vývoj (čl. 9 ods. 3 a čl. 18 ústavy).

29. Výnimkou zo všetkých pravidiel o povinnosti dbať na pravidelný kontakt rodiča s dieťaťom je prípad, keď záujem dieťaťa vyžaduje, aby bolo dočasné stretávanie s jedným z rodičov obmedzené alebo úplne zakázané. Akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku rodiča s dieťaťom) však musí byť riadne a starostlivo odôvodnené a musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa. Úplný zákaz styku rodiča s jeho dieťaťom je riešením *ultima ratio*, k prijatiu ktorého musia existovať mimoriadne závažné dôvody spočívajúce v posúdení konkrétnej situácie a okolností individuálneho prípadu (napr. I. ÚS 414/2021). V prípade, ak sa však kontakt rodiča s dieťaťom javí ako ohrozujúci záujmy dieťaťa a zasahujúci do jeho práv, čl. 8 dohovoru vyžaduje, aby orgány verejnej moci našli spravodlivú rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodiča (pozri rozsudok ESLP vo veci Hokkanen proti Fínsku z 23. 9. 1994, sťažnosť č. 19823/92, bod 58).

30. Odvolací súd v okolnostiach veci aj na tomto mieste poukázal na a) podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, b) pobyt maloletej v akreditovanom zariadení, ktoré vo svojej správe konštatovalo c) potrebu podpory a zotrvania maloletej a matky mimo dosahu sťažovateľa. Podľa krajského súdu sú zákaz priblíženia a obmedzenie komunikácie opatreniami, ktoré je možné nariadiť v záujme jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť. Primárnym účelom je teda zabránenie akejkoľvek formy rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako je zastrašovanie alebo iná forma nepriameho nátlaku. Nemožno podľa súdu vylúčiť ani kontaktovanie maloletej sťažovateľom telefonicky či prostriedkami elektronickej komunikácie, čím by boli zmarené ciele sledované zákazom priblíženia. Z uvedeného dôvodu návrhu matky vo vzťahu k zakazu styku aj komunikácie vyhovel.

31. Ani týmto záverom nemožno vytknúť nekonzistentnosť alebo nedostatok odôvodnenia. Krajský súd veľmi jasne pomenoval skutočnosti a dôkazy, ktoré považoval za kľúčové pre vyslovenie zákazu styku sťažovateľa s maloletou dcérou, a svoje závery aj riadne odôvodnil. Ani vo vzťahu k tejto argumentácii preto ústavný súd nevzhliadol porušenie práv sťažovateľa.

32. Na druhej strane ústavný súd poukazuje na to, že z pozitívneho záväzku štátu na poli ústavnej garancie a ochrany rodičovstva a rodiny, resp. rodinného a súkromného života (čl. 8 dohovoru), vyplýva, že súdy sú povinné zverenými procesnými prostriedkami vytvárať predpoklady pre narovnanie narušených vzťahov medzi rodičmi a deťmi vrátane prostriedkov donútenia, ak môže takéto opatrenie viesť k sledovanému cieľu a ak je primerané. Rozhodnutie súdu o zákaze styku nemožno chápať ako konečné „upratanie“ nepríjemného problému. Zákaz styku rodiča s dieťaťom autoritatívne vyslovený súdom je opatrením časovo obmedzeným, aj keď zákon jeho účinnosť výslovne stanovením nejakej lehoty neobmedzuje. Orgány sociálnoprávnej ochrany a súdy, každý vo svojej pôsobnosti, preto musia aktívne skúmať, či dôvody tohoto opatrenia trvajú, inými slovami, či sa toto opatrenie postupom času a zmenou okolností nestalo neprimeraným. Rozhodnutie o zákaze styku teda musia súdy spolu s orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí využiť ako priestor pre vytváranie podmienok na to, aby styk medzi rodičom a dieťaťom mohol byť obnovený, na prehodnotenie doterajšej stratégie a voľbu ďalších, aktuálne vhodných opatrení (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 438/05 z 13. decembra 2006).

33. Krajský súd rozhodoval o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností bude súd rozhodovať v konaní vo veci samej, kde je podstatne väčší priestor na vykonanie dokazovania (vrátane psychologických posudkov vo vzťahu k maloletej, ako

aj vo vzťahu k obom rodičom). Toho času nemožno konštatovať, že by závery krajského súdu boli zjavne nelogické alebo nedostatočne odôvodnené, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu